

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради
Ужгородського ліцею «Інтелект»
Ужгородської міської ради
протокол №1 від 29 серпня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Ужгородського ліцею «Інтелект»
Ужгородської міської ради

Наталія МАКАРА

**Освітня програма
для 5-8 класів НУШ
Ужгородського ліцею «Інтелект»
Ужгородської міської ради
на 2025/2026 навчальний рік**

м. Ужгород 2025

**Освітня програма
для 5-8 класів НУШ
Ужгородського ліцею «Інтелект»
Ужгородської міської ради Закарпатської області**

Вступна частина

Освітня програма для 5-8 класів НУШ (базова середня освіта) Ужгородського ліцею «Інтелект» Ужгородської міської ради розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, додаток 3 (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 зі змінами від 09.08.2024 №1120) відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Дана освітня програма

- відповідає структурі типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

- визначає в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною типовою освітньою програмою загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

- містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин у визначеному типовим навчальним планом обсязі в межах мінімального максимального навантаження для кожної галузі між обов'язковими для вивчення навчальними предметами крім державної мови певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та або інтегровано з іншими навчальними предметами;

- містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що містять опис результатів навчання учнівства з навчальних предметів інтегрованих курсів в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;

- описує форми організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Програма розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів країни від 14.12.2016 № 988-р, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів країни від 30.09.2020 р. №898, наказу МОН України «Про затвердження типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти» від 19.02.2021 р. №235 зі змінами від 09.08.2024 №1120.

Освітня програма окреслює єдині підходи до планування й організації освітнього процесу для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами.

Ужгородський ліцей «Інтелект» Ужгородської міської ради – це заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України»).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Мета і завдання освітньої програми закладу ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту» меті повної загальної середньої освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Визначаючи вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою, заклад керується чинними нормативними документами у сфері освіти. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про початкову освіту). Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093). Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу в Державному стандарті базової середньої освіти, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, Додаток 23 та Типовій освітній програмі для 5-9 класів Додатки 1,2 . Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу освіти встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників. Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами. Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою 5-6 класи згідно з додатком 1 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (розділ 3) наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік						
	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		міні-мальне	макси-мальне	різниця по галузі	міні-мальне	макси-мальне	різниця по галузі
Мовно-літературна	на тиждень	10	13	3	10	13	3
	на рік	350	455	105	350	455	105
Математична	на тиждень	4	6	2	4	6	2
	на рік	140	210	70	140	210	70
Природнича	на тиждень	1,5	3	1,5	2	5	3
	на рік	52,5	105	52,5	70	175	105
Соціальна і здоров'я-збережувальна	на тиждень	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70
Громадянська та історична	на тиждень	1	2	1	1,5	3	1,5
	на рік	35	70	35	52,5	105	52,5
Технологічна	на тиждень	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70
Інформатична	на тиждень	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	70	35	35	70	35
Мистецька	на тиждень	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70

Фізична культура	на тиждень	3	3	0	3	3	0
	на рік	105	105	0	105	105	0
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	на тиждень	7,5			9,5		
	на рік	262,5			332,5		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31			34		
	на рік	1085			1190		
Гранично допустиме річне навантаження	на тиждень	28			31		
	на рік	980			1085		

Загальний обсяг річного навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою 7-8 класи згідно з додатком 1 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (розділ 3) наведено в Таблиці 2.

Таблиця 2

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік						
	Навчальне навантаження	7 клас			8 клас		
		міні-мальне	макси-мальне	різниця по галузі	міні-мальне	макси-мальне	різниця по галузі
Мовно-літературна	на тиждень	9	12	3	8	12	4
	на рік	315	420	105	280	420	140
Математична	на тиждень	4	6	2	4	7	3
	на рік	140	210	70	140	245	105
Природнича	на тиждень	7	9	2	8	10	2
	на рік	245	315	70	280	350	70
Соціальна і здоров'я-збережувальна	на тиждень	1	3	2	1	3	2
	на рік	35	105	70	35	105	70
Громадянська та історична	на тиждень	1,5	3	1,5	2	3	1
	на рік	52,5	105	52,5	70	105	35
Технологічна	на тиждень	1	2	1	1	2	1
	на рік	35	70	35	35	70	35
Інформатична	на тиждень	1	2	1	1,5	3	1,5
	на рік	35	70	35	52,5	105	52,5
Мистецька	на тиждень	1	3	2	1	2	1
	на рік	35	105	70	35	70	35
Фізична культура	на тиждень	3	3	0	3	3	0
	на рік	105	105	0	105	105	0

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	на тиждень	6,5			6,5		
	на рік	227,5			227,5		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	35			36		
	на рік	1225			1260		
Гранично допустиме річне навантаження	на тиждень	32			33		
	на рік	1120			1155		

Навчальні плани з визначеним переліком предметів та визначених для них тижневим навчальним навантаженням

Навчальні плани для учнів 5-8 х класів на 2025-2026 навчальний рік з 5-денним робочим тижнем розроблені на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою Додаток № 3 до Наказу МОН України від 19.02.2021 року, № 235 зі змінами від 09.08.2024 №1120.

Навчальний план 5 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		5-А	5-Б	5-В
Мовно- літературна	Українська мова	4+1	4	4
	Українська література	1/2+1/0	1/2+1/0	1/2+1/0
	Зарубіжна література	1+ 0/1	1+ 0/1	1+ 0/1
	Іноземна мова (англійська мова)	3/4 + 1/0	3/4 + 1/0	3/4 + 1/0
Математична	Математика	4+1	4+2	4+1
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2/1	2/1	2/1 + 0/1
Соціальна та здоров'язбе - режувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти»	1+1	1+1	1+1
Інформатична	Інформатика	1	1	1+1/0
Технологічна	Технології	1+1	1+1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1/0+0/1	1/0+0/1	1/0+0/1
	Образотв. мистец.	0/1+1/0	0/1+1/0	0/1+1/0
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Міжгалузеві інтегровані курси				
Соціальна та здоров'язбе - режувальна	Етика	1	1	1
Технологічна. Інформатична	Робототехніка			1
Разом		20+3+8/21+3+7	20+3+8/21+3+7	20+3+8/21+3+7

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	8/7	8/7	8/7
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	31	31	31
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	28	28
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	28+3	28+3	28+3

Навчальний план 6 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6-А	6-Б
Мовно- літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	1/2+1/0	1/2+1/0
	Зарубіжна література	1+1	1+1
	Іноземна мова (англійська мова)	3/4	4/3
Математична	Математика	4+1	4+1
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1+1	1+1
	Географія	1+1	1+1
Соціальна та здоров'язбе - режувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс. Історія України. Всесвітня історія.	2/1 + 1	1/2 + 1
Інформатична	Інформатика	1	1
Технологічна	Технології	1+1	1+1
Мистецька	Музичне мистецтво	1/0+0/1	1/0+0/1
	Образотв. мистец.	0/1+1/0	0/1+1/0
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Міжгалузеві інтегровані курси			
Соціальна та здоров'язбе - режувальна	Етика	1	1
Разом		21+3+9/22+3+8	21+3+9/22+3+8
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		10/9	10/9
Індивідуальні консультації та групові заняття		1	1
Українська мова		1/0	1/0
Інформатика		0/1	0/1
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		34	34
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3

Навчальний план 7 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		7-А	7-Б
Мовно- літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	1/2+ 1/0	1/2+ 1/0
	Зарубіжна література	1+1	1+1
	Іноземна мова (англійська мова)	4/3+0/1	3/4+1/0
Математична	Алгебра	3/2+0/1	3/2+0/1
	Геометрія	1/2+1/0	1/2+1/0
Природнича	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1	1
Соціальна та здоров'язбе - режувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
Громадянська та історична	Історія України	1/0+0/1	0/1+1/0
	Всесвітня історія	0/1+1/0	1/0+0/1
	Громадянська освіта	0/1	1/0
Інформатична	Інформатика	1	1
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1/0+0/1	1/0+0/1
	Образотв. мистец.	0/1+1/0	0/1+1/0
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		25+3+5/26+3+5	25+3+6/26+3+4
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7/6	7/6
Індивідуальні консультації та групові заняття		2/1	1/2
Українська мова		1	
Хімія			1
Технології		1/0	0/1
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		35	35
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		32+3	32+3

Навчальний план 8 класів

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8-А	8-Б	8-В
Мовно- літературна	Українська мова	3+1	3+1	3+1
	Українська література	1+1	1+1	1+1
	Зарубіжна література	1+1	1+1	1+1
	Іноземна мова (англійська мова)	3	3	3
Математична	Алгебра	3/2	3/2	3/2
	Геометрія	1/2	1/2	1/2

Природнича	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	2	2	2
Соціальна та здоров'язбе - режувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0/1+1/0	1/0 + 0/1	1/0 + 0/1
	Підприємництво і фінансова грамотність	1/0	0/1	0/1
Громадянська та історична	Історія України	1 + 0/1	1 + 1/0	1 + 1/0
	Всесвітня історія	1/0	1/0	1/0
	Громадянська освіта	0/1	0/1	0/1
Інформатична	Інформатика	1/2 + 1/0	1/2 + 1/0	1/2 + 1/0
Технологічна	Технології	1	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом		26+3+5/27+3+4	26+3+5/27+3+4	26+3+5/27+3+4
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7/6	7/6	7/6
Індивідуальні консультації та групові заняття		2	2	2
Технології		1	1	1
Всесвітня історія		1/0	0/1	0/1
Мистецтво		0/1	1/0	1/0
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3

Перелік модельних навчальних програм

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми зверталась увага на раціональне використання навчального часу. Перелік модельних програм в освітній програмі охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя.

Перелік модельних навчальних програм для 5-8 класу
у 2025/2026 навчальному році

Освітні галузі	Модельна навчальна програма	
	Назва	Автори
Мовно-літературна:		
Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.
	Модельна навчальна програма «Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А.
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
Іноземна мова (Англійська мова)	Модельна навчальна програма «Англійська мова. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.
Математична:		
Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.
Алгебра	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.
	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О. С.
Геометрія	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.

	освіти	
	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О. С.
Природничча:		
Пізнаємо природу	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Д.Д.Біда, Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
Біологія	Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.)
Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.
Фізика	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.
Хімія	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О. В.
Громадянська та історична освіта:		
Вступ до історії України та громадянської освіти	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.
Історія України. Всесвітня історія.	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.
Історія України.	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.
Всесвітня історія.	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелешенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.

Громадянська освіта	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6–9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.
Соціальна та здоров'язбережувальна:		
Здоров'я, безпека та добробут	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Г.В., Пономаренко С.В., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Г.В., Пономаренко С.В., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
Підприємництво і фінансова грамотність	Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Панченко С. Ю.
Технологічна:		
Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
	Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
Інформатична:		
Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В.
	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.
Мистецька:		
Музичне мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.
	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Гайдамака О. В., Лемешева Н. А.
Образотворче мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для	Масол Л. М., Просіна О. В.

	закладів загальної середньої освіти	
	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Гайдамака О. В., Лемешева Н. А.
Фізична культура:		
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоець Г. А., Дугчак М. В.
Міжгалузеві інтегровані курси		
Етика	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.
Робототехніка	Модельна навчальна програма «Робототехніка. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Сокол І. М., Ченцов О. М.

Опис форм організації освітнього навчального процесу

Освітній процес організовується у закладі в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Освітня програма закладу передбачає досягнення здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити висновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі,

брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

Результати навчання учнів 5-9 класів

визначено за такими освітніми галузями: мовно-літературна; математична; природнича; технологічна; інформатична; соціальна і здоров'язбережувальна; громадянська та історична; мистецька; фізична культура;

це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які учень здатний продемонструвати після завершення

освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти та які можна: ідентифікувати; спланувати; виміряти; оцінити;

можна оцінювати за допомогою різних способів і засобів: усне опитування — індивідуальне, групове тощо; спостереження; аналіз портфолію; письмові завдання — окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи; практичні завдання — завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проєкт; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо; завдання з використанням ІТ — онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань і досліджень, комп'ютерні продукти тощо; самооцінювання, взаємооцінювання; комплексне, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінка — конфіденційна інформація, доступна лише для учнів та їхніх батьків осіб, що їх замінюють. Інформувати батьків про результати навчання можна під час індивідуальних зустрічей, записавши у паперові / електронні щоденники учнів, зафіксувавши у свідоцтві досягнень.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Держстандартом, і фактичними результатами навчання учнів. У додатку 1 до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів НУШ, затвердженими Наказом МОН від 02.08.2024 №1093, наведено загальні критерії оцінювання, які визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і реалізуються за чотирма рівнями, що дає змогу здійснювати оцінювання за 12-бальною шкалою: початковий (1-3 бали); середній (4-6 балів); достатній (7-9 балів); високий (10-12 балів).

Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Згідно Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та доброчесне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Основні функції оцінювання:

формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);

констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);

коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-7 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку. Його здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчителі здійснює самостійно.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків про рівень досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учню:

- виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дадуть змогу встановити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної в критеріях оцінювання за освітніми галузями.

У свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі таких оцінок виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та свідоцтві досягнень. Результати ДПА — у класному журналі та додатку до свідоцтва досягнень про здобуття базової середньої освіти.

Оцінку за семестр можна скоригувати.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Щоб її визначити, потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учнів протягом року. Річне оцінювання також можна скоригувати.

Залежно від специфіки навчального предмета та кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення (одногодинні курси) контроль групи результатів може проводитись упродовж навчального року. Вчитель може змістити акценти на результати опанування більш важливих тем, попередивши про це учнів на початку семестру.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться.

Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані групи результатів навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета або курсу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Запропоновані загальні критерії оцінювання результатів навчання (Додаток 1,2 Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093) є орієнтовними і можуть бути застосовані в частині, що відповідає очікуваним результатам навчання, визначеним відповідною навчальною програмою. Критерії оцінювання за предметами або освітніми галузями розробляються відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням характеристик груп загальних результатів відповідної галузі. Орієнтовні критерії з кожного навчального предмета можуть міститися в навчальних програмах дисциплін і конкретизуються в освітній програмі закладу освіти.

Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням Ужгородського ліцею «Інтелект» вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами (за наявністю), яким може надаватися такі форми навчання: інклюзивне, індивідуальне.

Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками

		і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	3-X-B та 3XB+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однихвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогодення заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку.

		(Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображає їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового

		матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закрасити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану

		тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну